

Różna wysokość składek ubezpieczeniowych dla kobiet i mężczyzn stanowi dyskryminację ze względu na płęć - orzekł Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Komisja Europejska przyjęła dziś wytyczne mające pomóc sektorowi ubezpieczeń w przyjęciu jednolitej dla obu płęci struktury cenowej.

W orzeczeniu w sprawie Test-Achats z dnia 1 marca 2011 Trybunał Sprawiedliwości dał ubezpieczycielom czas do dnia 21 grudnia 2012 r. na wprowadzenie równego traktowania klientów - mężczyzn i kobiet - pod względem składek i świadczeń ubezpieczeniowych ([MEMO/11/123](#)). We wrześniu 2011 r. wiceprzewodnicząca Viviane Reding, komisarz UE ds. sprawiedliwości, spotkała się z największymi towarzystwami ubezpieczeniowymi UE w celu omówienia sposobu, w jaki sektor ten powinien dostosować się do orzeczenia Trybunału ([MEMO/11/624](#)).

Sporządzone po konsultacjach z rządami krajowymi, ubezpieczycielami i klientami nowe wytyczne Komisji są odpowiedzią na potrzebę istnienia praktycznych wskazówek dotyczących skutków tego orzeczenia. Mają one przynieść korzyści zarówno klientom, jak i towarzystwom ubezpieczeniowym.

*- Kiedy w dniu 1 marca bieżącego roku Trybunał Sprawiedliwości wydał decyzję w sprawie Test-Achats, obiecałam, że Komisja pomoże ubezpieczycielom i klientom dostosować się do tego orzeczenia. Przyjmując te wytyczne pełen rok przed terminem, w którym należy zapewnić zgodność z orzeczeniem Trybunału, spełniliśmy tę obietnicę. Zapewnienie płynnego przejścia do w pełni równego traktowania kobiet i mężczyzn w ubezpieczeniach jest teraz zadaniem sektora ubezpieczeń. Komisja będzie w dalszym ciągu z uwagą obserwowała sposób, w jaki sektor ten stosował się będzie do orzeczenia Trybunału. Zakładam, że te towarzystwa ubezpieczeniowe, które jako pierwsze przyjmą jednolite dla obu płęci opłaty, zyskają przewagę konkurencyjną na europejskim rynku - powiedziała wiceprzewodnicząca **Viviane Reding**, komisarz UE ds. sprawiedliwości.*

- Ubezpieczyciele wyrażali pewne obawy co do skutków tego ważnego orzeczenia, w szczególności w obecnej sytuacji, w której ubezpieczyciele, podobnie jak inni uczestnicy rynku finansowego, zmagają się z poważnymi wyzwaniami. Uważam, że wskazówki te okażą się przydatne dla sektora ubezpieczeń i pomogą mu w dostosowaniu umów i składek, tak by zapewnić pełną zgodność z orzeczeniem w wyznaczonym czasie. Skorzysta na tym zarówno sektor ubezpieczeń, jak i ubezpieczający - powiedział komisarz UE do spraw rynku

wewnętrznego i usług, **Michel Barnier**.

Przyjęte dzisiaj wytyczne dotyczą licznych kwestii, które wynikły podczas dogłębnych konsultacji z państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami. Wyjaśniają one na przykład, że orzeczenie to stosuje się tylko do nowych umów, w szczególności tych, które zawarte będą po dniu 21 grudnia 2012 r. Zawierają też konkretne przykłady tego, co uważa się za „nową umowę”, w celu zapewnienia spójnego stosowania zasady równości płci na szczeblu UE od tego samego dnia.

Wytyczne podają też przykłady praktyk ubezpieczeniowych związanych z płcią, które są zgodne z zasadą składek i świadczeń jednolitych dla obu płci, a więc nie zmieniają się w wyniku orzeczenia w sprawie Test-Achats. Praktyki te są bardzo różnorodne: od obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych po ustalanie struktury cenowej reasekuracji, ubezpieczenia medyczne, czy marketing ukierunkowany.

Przebieg procedury

Skutki orzeczenia omawiano z państwami członkowskimi i stronami zainteresowanymi w dniu 20 czerwca na forum dotyczącym równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie ubezpieczeń (Forum on Gender and Insurance) powołanym przez Komisję w 2009 r. Europejska komisarz ds. sprawiedliwości Viviane Reding spotkała się też z szefami europejskich towarzystw ubezpieczeniowych w dniu 21 września.

Orzeczenie w sprawie Test-Achats nie oznacza, że kobiety zawsze będą płaciły te same składki na ubezpieczenie samochodu co mężczyźni.

W tej chwili ostrożny, młody kierowca-mężczyzna płaci więcej za ubezpieczenie samochodu tylko dlatego, że jest mężczyzną. Zgodnie z tym orzeczeniem ubezpieczyciele nie będą już mogli traktować płci jako decydującego czynnika ryzyka uzasadniającego różnice w składkach poszczególnych osób. Jednakże składki płacone przez ostrożnych kierowców - kobiety i mężczyzn - wciąż będą się zmniejszać w oparciu o ich indywidualny sposób jazdy. Orzeczenie to nie ma wpływu na stosowanie innych zasadnych czynników oceny ryzyka, a cena ubezpieczenia w dalszym ciągu będzie odzwierciedlała poziom ryzyka. Płeć stanowi decydujący czynnik ryzyka w przynajmniej trzech głównych kategoriach produktów: ubezpieczeniach samochodu, ubezpieczeniach na życie lub emeryturze dożywotniej i prywatnych ubezpieczeniach zdrowotnych.

We wszystkich tych trzech kategoriach istnieje prawdopodobieństwo, że przejście na jednolitą dla obu płci strukturę cenową wpłynie na składki lub świadczenia dla kobiet i mężczyzn na poziomie indywidualnym. W zależności od produktu, składki pewnych kategorii

klientów mogą wzrosnąć lub spaść.

Sektor ubezpieczeń jest konkurencyjny i innowacyjny. Powinien poradzić sobie z wprowadzeniem tych zmian i zaoferować swoim klientom atrakcyjne i jednolite dla obu płci produkty bez nieuzasadnionych zmian ogólnego poziomu cen. Wynikające z wprowadzenia jednolitej dla obu płci struktury cenowej obniżki cen powinny zostać przeniesione na klientów z zachowaniem tego samego stopnia uczciwości, co przy podwyżkach.

Sprawa Test-Achats ([C-236/09](#)), przekazana przez belgijski Trybunał Konstytucyjny, dotyczyła dyskryminacji ze względu na płęć w strukturze cenowej ubezpieczeń. W dniu 1 marca 2011 r. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej stwierdził nieważność od dnia 21 grudnia 2012 r. wyłączenia w prawodawstwie UE dotyczącym równego traktowania pozwalającego państwowm członkowskim na różnicowanie indywidualnych składek i świadczeń ubezpieczeniowych ze względu na płęć.

wprowadzająca w życie zasadę równego traktowania męzczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług (przyjęta jednogłóśnie przez Radę Unii Europejskiej) zabrania pośredniego i bezpośredniego dyskryminowania ze względu na płęć poza rynkiem pracy.

Artykuł 5 ust. 1 tej dyrektywy głósi, że „państwa członkowskie zapewniają, że we wszystkich nowych umowach zawartych najpóźniej po 21 grudnia 2007 r. użycie płci jako czynnika w kalkulowaniu składek i świadczeń do celów ubezpieczenia i związanych usług finansowych nie powoduje różnic w składkach i odszkodowaniach poszczególnych osób”.
[Dyrektywa Rady 2004/113/WE](#)

Przed wydaniem orzeczenia art. 5 ust. 2 tej dyrektywy dawał państwowm członkowskim prawo do odstępstwa od zasady równości płci w odniesieniu do umów ubezpieczeniowych: „państwa członkowskie mogą zdecydować przed 21 grudnia 2007 r. o zezwoleniu na proporcjonalne różnice w składkach i świadczeniach poszczególnych osób, w przypadkach, w których użycie płci jest czynnikiem decydującym w ocenie ryzyka opartego na odpowiednich i dokładnych danych aktuarialnych i statystycznych. Odnośne państwa członkowskie informują Komisję i zapewniają, że dokładne dane dotyczące użycia płci jako decydującego czynnika aktuarialnego są gromadzone, publikowane i regularnie uaktualniane”.

Wszystkie państwa członkowskie wykorzystaały to odstępstwo w przypadku wszystkich lub niektórych umów ubezpieczeniowych. W przepisach krajowych belgijskiego prawa istnieje odstępstwo mające zastosowanie do ubezpieczeń na życie. Spór o zgodność z prawem odstępstwa stosowanego w Belgii doprowadził do wydania przez Trybunał Sprawiedliwości orzeczenia w sprawie Test-Achats.

Trybunał uznał, że odstępstwo od zasady równości płci w art. 5 ust. 2 jest sprzeczne z celem dyrektywy określonym w art. 5 ust. 1, a zatem z Kartą praw podstawowych UE. Trybunał orzekł, że:

„Artykuł 5 ust. 2 dyrektywy Rady 2004/113/WE z dnia 13 grudnia 2004 r. wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet w zakresie dostępu do towarów i usług oraz dostarczania towarów i usług jest nieważny ze skutkiem od dnia 21 grudnia 2012 r.”.